

Proposta d'estratègica de dinamització i arrelament dels més joves al municipi de Balenyà

Octubre 2019

El Ple de l'Ajuntament de Balenyà ha vingut aprovant al llarg dels darrers anys diferents plans que marquen les línies estratègiques en cultural (Pla d'Acció Cultural), joventut (Pla de Joventut Local) i educació (Projecte Educatiu de Poble) del nostre municipi.

En aquests diferents plans s'han tractat actuacions que tenen a veure amb el nostre marc social i amb els edificis municipals disponibles per a dur-les a terme. Des d'aquest punt de vista, en els diferents plans esmentats, s'assumia com un fet que l'edifici de La Pista estava destinat a acollir-hi les dependències de l'Ajuntament, d'acord amb la decisió que es va prendre a principis de la dècada dels noranta; malgrat que tant el disseny i com la construcció d'aquest espai es van fer pensant que la seva destinació seria la d'un Centre Cívic.

Així, el nou edifici de La Pista va ser dissenyat per la parella d'arquitectes Enric Miralles i Carme Pinós amb la voluntat de convertir-lo en un Centre Cívic, agafant així el relleu del paper que l'antic edifici de La Pista havia vingut jugant des de la seva construcció fins al moment en que es va decidir aterrar-lo. Però els efectes de la crisi post jocs olímpics va posar en qüestió l'emplaçament d'un Centre Cívic en aquest espai, en un context d'elevat endeutament de l'Ens local i de dificultats econòmiques derivades de la crisi econòmica d'aquells moments. Fou així que amb el pas dels mesos es va prendre la decisió de capgirar la destinació d'aquest nou edifici de La Pista, sacrificant la creació d'un Centre Cívic tal i com havia estat concebut (la Carme Pinós fou l'encarregada de dirigir el final de les obres, tot i el disgust que li va suposar saber que la seva destinació final seria ben diferent a la que els dos arquitectes havien projectat) i emplaçant-hi les oficines de l'Ajuntament, que urgien d'una ampliació d'espais a la seva anterior destinació.

Aquesta decisió, que es pot entendre en el context d'aquell moment, ha jugat en contra de la dinamització associativa del municipi, en la mesura que l'antic edifici de La Pista havia esdevingut un punt de dinamització, promoció i arrelament de moltes entitats i associacions existents al municipi. De fet, aquest espai era punt de trobada de diferents associacions i entitats, fet que havia representat un fort impuls de l'activitat cultural i esportiva del nostre municipi. I va ser en aquest context que fins i tot es va apostar per la creació d'una ràdio municipal, que va adoptar el nom de Ràdio Pista, tot prenent el nom de l'espai on s'ubicava. Una ràdio que avui segueix emetent i que ha esdevingut una de les singularitats positives i diferenciadores del nostre municipi.

En els diferents plans aprovats en aquests darrers anys s'han definit estratègies per avançar en aquests àmbits d'educació, joventut i cultura, però sempre partint de la premissa d'uns espais existents i assumint com a un fet immutable l'emplaçament de l'Ajuntament en l'edifici de La Pista. Superat aquest element, i una vegada el nou equip de govern assumeix l'objectiu de retornar al nou edifici de La Pista la destinació per la

qual va ser dissenyat i construït –previ trasllat de les oficines municipals a l’edifici de la plaça Espona–, entenem que esdevé necessari definir una nova proposta estratègica que parteixi d’aquesta nova realitat i que alhora afavoreixi la dinamització i l’arrelament dels més joves al municipi, i l’impuls de la cultura i de l’educació.

És per tot això que considerem necessari l’aprovació d’una línia estratègica específica que reforci tota la feina feta fins ara en aquests tres àmbits, però adaptant-la a les característiques d’aquest nou espai.

Objectius de la proposta estratègica

La proposta estratègica que es presenta té com a objectiu principal incrementar la dinamització i l’arrelament dels més joves al municipi de Balenyà aprofitant el trasllat a l’Edifici de La Pista del Punt Jove i de l’Espai Cultural, amb la creació d’un espai de bar/restaurant que s’intentarà que pugui ser gestionat sota la forma de cooperativa de treballadors per a joves menors de 30 anys veïns del municipi.

Des d’aquest punt de vista, es vol crear oportunitats de treball entre els més joves, és vol crear arrelament entre els més joves amb un espai amb identitat pròpia, i es vol dinamitzar l’activitat de les entitats i associacions del municipi perquè aquesta és la principal riquesa d’un municipi.

Desenvolupament de la proposta estratègica

La proposta se centra en l’objectiu de traslladar el Punt Jove i l’Espai Cultural a l’edifici de La Pista; un edifici acabat de construir el 1993, dissenyat pels arquitectes Enric Miralles i Moya i la Carme Pinós i Desplat.

Aquest edifici tenia d’esdevenir un gran centre cívic a Balenyà, substituint la funcionalitat que havia adoptat l’antic edifici de La Pista, que havia estat construït els anys 60 i que presentava grans problemes d’estructura. Així, tal com diu la Viquipèdia, entre d’altres coses, l’antiga Pista va ser l’edifici més popular de Balenyà des de la postguerra fins a finals de la dècada dels 80. Era un centre cívic d’allò més complet, on s’hi podia trobar un bar i espai per practicar diferents esports (bitlles, frontó de pilota basca, patinatge...). En la pista adjacent [d’aquí ve l’origen del nom] és on va néixer un dels primers equips d’hoquei de la comarca. Hi havia també una sala per a festes i revetlles, també s’hi va instal·lar una pantalla de cinema. Aquest edifici es va convertir en el més estimat i preuat pels vilatans, fins que, el 1983, l’Ajuntament, llavors presidit per Pere Fabré, va realitzar la compra del terreny i l’edifici i es va aprofitar per encabir-hi diferents espais per a les entitats del poble i Ràdio Pista, que es va inaugurar aquell mateix any.

L'Ajuntament va planejar remodelar l'antic edifici de La Pista, però, vistos els costos que representava la remodelació, i essent coneixedors de les subvencions que es podien obtenir si se'n feia un de nou, es va decidir enderrocar el vell i construir el nou.

L'actual edifici de la Pista va ser construït per a la funció de centre cívic, però, en veure que no seria viable en aquells moments, es va decidir instal·lar-hi les dependències municipals i aprofitar la sala polivalent amb un rocòdrom per fer-hi actes festius.

L'adaptació de l'actual edifici de La Pista com a dependències municipals va generar importants dificultats, ja que l'edifici no havia estat construït per aquesta finalitat.

També cal dir que el nou edifici, malgrat els premis que hagi pogut obtenir com a obra arquitectònica singular i hagi tingut una gran acollida per la premsa especialitzada d'arreu del món, en canvi, ha estat poc valorat entre els veïns dels Hostalets de Balenyà que sovint enyoren la funcionalitat de centre cívic de l'antic edifici, malgrat que és un edifici emblemàtic de l'obra dels arquitectes Enric Miralles i Carme Pinós, i que al llarg de l'any rep un important nombre de visitants especialitzats en arquitectura, atrets per les característiques de l'edifici.

L'actual equip de govern va presentar-se amb la voluntat de recuperar la funcionalitat original per la qual va ser dissenyat, i convertir-lo en un gran espai que assumeixi les funcions de l'actual servei de Punt Jove (FlickFlack), i que alhora tingui un espai de trobada (bar-local social) gestionat per joves del municipi tal com ja s'ha esmentat abans.

Això permetria recuperar la riquesa cultural que l'antic edifici de La Pista va representar per als veïns del municipi de Balenyà, i permetria millorar molt notablement el servei de l'Espai Jove, que inclou punts de connexió a internet, espais de joc i trobada, racó de lectura i aules d'estudi.

Altres actuacions complementàries

L'actuació prevista es veurà reforçada amb la proposta de construir l'Escola-Institut al nostre municipi, d'acord amb les negociacions que s'estan duent a terme amb el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.